ב"ק ח:, ד) ועי׳ פרש"י על

זה לקמן (:], ה) ערכין כב. [לקמן מט: כחובות קי.], () [עי תוספות לקמן (:

ד"ה אין מוליאין], ז) ב"מ

יד:, ח) [לקמן נא.], יע) [לקמן נ.], י) צ"ק ו: ע) [לקמן נ.], י) צ"ק ו:

[כל הסוגיא עד תכליתו] נט., יא) בב"ק שם הגירסא דמשלם שמינה וכל"ל.

טו) [קדושיןיג:], יו) [לקמן

מוסף רש"י

נקטינן. מסורת מאכותינו מנהג מרכותינו (ערובין

הדרן עלך השולח אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום

משועבו יב שיש בני חורין. דאתו לקוחות לאינצויי ולמימר

מיניה גבי שהרי יש לך

מהום (לקחו ו:). והמוצא

מציאה לא ישבע מפני מציאה לא ישבע מפני תקון העולם. דאס כן שניק לה ואזיל (לקמן נא:).

מיטב שדהו של ניזק. שאם אכלה ערוגה נשדהו,

שמין ערוגה משובחת של מזק כמה יפה עכשיו

עם פירותיה וכמה תהא

יפה צלח פירות ונותן לו (ב"ק ה). לא בא הכתוב אלא לגבות לניזקין מן

אלא לגבות גב יין . .. העדית. של מזיק, לשמין יירונה של ניזק לפי מק

ערוגה של ניוק לפי מה שהיא ואם מזיק בא ליתן

לו קרקע בדמי מקו נותן לו מיטב שדותיו שוה אותן דמים (שם) אותה

שומה ב"ל מחם

שותנה ששנה בייק נוחים או מאמים, יגבה קרקע במאה או במאמים מן

העדית שננכסיו (שם נמ.). וקפריך ור' ישמעאל אכל ערוגה שמנה ודחי

דיו הוא שמשלם שמנה.

שמנה, בתמיה (שם ו:).

כגון שאכלה ערוגה בין הערוגות. ויש שס

ערוגות שמנות וטעונות

הך ערוגה הנאכלת מהי

ניכו (חוח). השתא דלא

ידעינן משלם שמנה. נתמיה, הא ניוק הוא

מוליא מחבירו ועליו הראיה

א בר יעקב. מודה ישמעאל דלא משלם

לל דמי ערוגה לפי מה שהיא, ובהא פליג כגון

שהיתה עדית דניוק

כויבורית דמזיק (שם).

ולא ידעינן

פירות הרבה, וטעונות מעט, ו

אחא בר

יב) [לקמן נ:], רש"ל], יד) [דף רש"ש, יב) [לקמן נ:], יג) [ע" רש"ל], יד) [דף מט.], טו) מדף מ: ואילך,

ב) ב"מ עו:, ג) כתוב

מח:

קסו א מיי׳ פ״ג מהל׳ שלוחין הלכה ד שלוחין הלכה ד סמג עשין פב טוש"ע ח"מ ס" קכב סעיף ח [וברב אלפס ב"ק פ"ט דף מ. וברא"ש שם סימן כג]: א ב מיי׳ פ״א מהל׳ מקי ב .. ב נו נוהכ' נוקי ממון הלכה [ב] ז ופ״ח הלכה י סמג עשיי ח״ סמג עשין סו טוש"ע ח"מ סימן שפט סעיף ב וסי מיט סעי׳ א: ב ג מיי׳ פי"ט מהל׳ מלוה ולוה הלכה א סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי" סעיף א:

ג ד מיי שם הלכה ד ג ד מייי שם הככה ד ופט"ז מהלי אישות הלכה ג סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן ק סעיף ב:

סעיף ב: ד ה מיי' פי"ח מהל' מלוה הלכה א ופי"ט הלכה ב סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סימן קיא סעיף ח: ה ו מיי׳ שם פי״ט ה״ל

ופ״ח מהלי מקי ממון הלי יא סמג שם טוש״ע את סי' קח סעיף כא וסעיף יח וסי' חיט סעיף ה ז מיי׳ פכ"א מהלי מלוה הלי א ופ״ט מהלי גזילה הלי ה ז סמג שם וסיי עג

טוש"ע ח"מ סימן קטו סעי׳ א וסי׳ שעג סעי׳ א: ז ח מיי׳ פכ״א מהל׳ מלוה הלכה א ופי"ח מהלי אישות הל' יג סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לג סעי' [כ] כא וסי' קיב סעי' ו: ז: א ט מיי פי"ג מהלי

אבידה הלכה כ סמג עשין שם מוש"ע מימן רסו סעיף כו:

תורה אור השלם בְּמִסְפַּר שְׁנִים אַחַר
 הַיּוֹבֵל הִקְנֶה מֵאַת ָרִי דְּיִּרְּטֶׁ הַיּוֹבֵל תִּקְנֶה נְ תְבוּאֹת יִמְכָּר לָךְ:

ויקרא כה טו י. 2. כּי יבער אישׁ שׂדה אוֹ בֶּרֶם וְשִׁלַּח אֶת בְּעִירוּ ובער בשדה אחר מיטב ומיטב ברמו . שַּׁבֵּהוּ

גליון הש"ם

תום' ד"ה וכתובת אשה בו'. וקשה דלמ"ד. עי' כתובות דף י ע"ל תד"ה :ליל:

תוספות רי"ד

אמר אביי נקטינן בעל בנכסי אשתו צריך הרשאה דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי כר"ל ולא אמרן אלא דליכא פירא אבל דינא אפירא משתעי נמי דיוא אוופא:

הניזקין שמין להן בעידית וב״ח בבינונית וכתובת

אומר אף כתובת אשה

בבינונית אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש נכסים ב״ח אפילו הן זיבורית אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מן ביב הרות אן (בנוכך במכט ב מחובבה בבתוך של פנסט ביה הרות הן ברות אן לפוכך מכטים והכוס את את אם ברות במכסים ההרו הדוברורית, פי אם אינו רוצה המזיק להגבותו ממלטלים דמי נזקו אלא קרקע מגבהו כשומת נזקו מן העידית שבנסים כדכתיב מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם ועידית היא הנאה שבכל קרקעותיו את כל נאות יעקב (איכה ב' ב') תרגומא

הניזקין שמין להן בעידית. אין ענין מקין אלל גיטין אלא משום דתנא לעיל בהשולחשי מילי דתיקון העולם תנא ליה הכא

וגט פשוט דתנא בבבא בתרא ולא תנאה הכא במכילתין משום דאיירי התם במילי שטרות כילד נעשין תנא התם: ובתובת אשה בזיבורית. בגמ' מפרש טעמא משום

דיותר ממה שהאיש רוצה לישא האשה רוצה להנשא * וקשה דלמאן דאמר כתובה דאורייתא דיליף לה בפ׳ קמא דכתובות (דף י.) מכמוהר הבתולות שיהא זה כמוהר הבתולות ומוהר הבתולות כזה א מדאורייתא דינה בעידית ב ואמאי הפקיעו חכמים דינה מהאי טעמא ג ור"מ נמי דאמר דינה בבינונית קסבר כתובה דאורייתא בפ׳ אע"פ (כתובות דף נו:) וי"ל דטעמא דהפקיעו חכמים דינה כדאמר בגמ' (לקמן מט.) גבי בעל חוב שלא יראה אדם לחבירו שדה נאה ויאמר אקפוץ ואלוונו הכי נמי חשו חכמים באשה שמא תקניטנו כדי שיגרשנה ותגבה כתובה דוטעמא דיותר משהאיש רולה לישא אשה רולה להנשא לא הוי אלא משום דלא

תימא ה כמו שבעל חוב בבינונית

משום נעילת דלת אשה נמי משום

חינא תהא בבינונית: אין נפרעין מנכסים משועבדין כו'. ואע"ג דלמאן דאמרשו שעבודא לאו דאורייתא מדאורייתא נמי בלא תיקון העולם לא גבי ממשעבדי ואפילו למ"ד שעבודה דהורייתה מכל מקום בע"ח דינו בזיבורית מן התורהיי) מ"מ אי לאו משום תיקון העולם היה גובה אפילו ממשעבדי בבינונית משום נעילת דלת להכי קאמר שפיר משום מיקון העולם: אין נפרעין מנכםי יתומים בו'. בבעל חוב ניחה דלה חיישינן לנעילת דלת כדאמרינן בגמרא (לקמן דף נ.) דלא מסיק מלוה אדעתיה דמית לוה אבל ניזקין דדינן מדאורייתא בעידית איך הפקיעו חכמים דינן משום יתומים ובגמרא אמר דמיתמי בזיבורית אפילו הן ניזקין ולרבא ניחא דמוקי לה כגון שהיתה עידית דניזק כזיבורית דמזיק כו' ולאביי ולמר זוטרא דפליגי עליה איכא למימר דסברי

שעבודא לאו דאורייתא אי נמי לא פלוג רבנן בין בעל חוב למקין: אמר אביי לא צריכא אלא לר' ישמעאל דאמר מדאורייתא בדניוק בו'. הקשה ר"ת דהכא משמע לאביי דפליגי ר' ישמעאל ור' עקיבא אי שיימינן בדניזק או בדמזיק וכן תנא בהדיא לקמן ובפ׳ הכונס (כ"ק דף נט.) מוקי אביי פלוגתייהו בנידון במשוייר שבו ונראה לפרש דאע"ג דפליגי אי שיימינן בדניזק או בדמזיק מ"מ משמע ליה לאביי דבנידון במשוייר שבו נמי פליגי מדקאמר ר"ע לא בא הכתוב משמע מתוך תשובתו שכך ר"ל לא בא הכתוב להחמיר על המזיק כמו שאמרת אלא ולענין עידית לבד בא הכתוב ואי לא פליגי בנידון במשוייר שבו אלא בעידית לחודיה לא היה מחמיר ר' ישמעאל על המזיק בשום דבר טפי מר׳ עקיבא אלא אדרבה ר״ע דאמר בדמזיק שיימינן מחמיר טפי

במספר שני תבואות ימכר לך מתניתא דתניא בכור נוטל פי שנים בשדה החוזרת לאביו ביובל אמר אביי 🌣 נקטיגן בעל בנכסי אשתו צריך הרשאה ולא אמרן אלא דלא נחית אפירי אבל נחית אפירי מיגו דמשתעי דינא אפירי משתעי דינא אגופא:

הדרן עלך השולח

הניזקין בשמין להן בעידית יובעל חוב בבינונית יוכתובת אשה בזיבורית ר"מ אומר אף כתובת אשה בבינונית מהאין נפרעין מנכסים משועבדים מבמקום שיש נכסי בני חורין ואפילו הן זיבורית סיאין נפרעין מנכסי יתומין אלא מן הזיבורית יאין מוציאין "לאכילת פירות ולשבח קרקעות "ולמזון האשה והבנות מנכסים משועבדין מפני תיקון העולם ייוהמוצא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם: גמ' מפני תיקון העולם דאורייתא היא דכתיב 2מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם אמר אביי לא צריכא אלא לרבי ישמעאל שראמר מראורייִתא בדניזק שיימינן קמ"ל[©] מפני תיקון העולם שיימינן בדמזיק מאי רבי ישמעאל °דתניא מימב שדהו ומימב כרמן ישלם מימב שדהו של ניזק ומימב כרמו של ניזק דברי רבי ישמעאל רע"א לא בא הכתוב אלא לגבות לניזקין מן העידית וק"ו להקדש ולר' ישמעאל אכל שמנה משלם שמנה אכל כחושה משלם שמנה אמר רב אידי בר אבין הכא במאי עסקינן כגון שאכלה ערוגה בין הערוגות ולא ידעינן אי כחושה אכל אי שמנה אכל דמשלם ליה ישממיםב אמר רבא אילו ידעינן דכחושה אכל משלם כחושה השתא דלא ידעינן משלם שמנה המוציא מחברו עליו הראיה אלא אמר רב אחא בר יעקב

אותו האיש בפירות כלל: הדרן עלך השולח

ואשמועינן דגוף הקרקע לא היה

קנוי ללוקח והוה ליה מוחזק לאביו

לפני מותו דאי כקנין הגוף דמי הוה

ליה ראוי ואין הבכור נוטל בראוי

דכתיב (דברים כא) בכל אשר ימלא

לו במוחזק בידו: לריך הרשחה. מחשמו חם בח לדון עם שום חדם

בגוף הקרקע דאי ליכא הרשאה מני

א"ל לאו בעל דברים דידי את דקנין

פירות לאו כקנין הגוף הוא: דלא

נחית. לדון לפירא שאין לו לדון עמו כלום בפירות שאין לו טענה עם

במספר שני סבואות. ובשעת היובל משתעי כדכתיב במספר שנים

אחר היובל וגו' אלמא אין גוף הקרקע מכור אלא תבואות של כל

שנה: בכור נוטל כו' בשדה החוזרת לאביו ביובל. כלומר בשדה

החוזרת לאחים מחמת שמכרה אביהן דאי דחזרה בחיי האב פשיטא

הביזקין שמין להן. ניזקן וגובין דמי ניוקן: בעידים. שבנכסי המזיק שנוח לו לחדם לגבות מועט מקרקע עידית ולא לגבות הרבה מזיבורית. וכולהו מפני תיקון העולם כדמפרש בגמ': אין מוליאין לאכילת פירות ולשבה קרקעות. הגחל שדה ומכרה לאחר וזרעה ולמחה ועשתה פירות ובא נגזל וגבאה עם פירותיה מן הלוקח ואינו משלם ללוקח כי אם היניאה חוזר הלוקח על המוכר וגובה דמי הקרקע מנכסים משועבדים שמכרה לו באחריות וכתב לו שטר מכירה והרי היא מלוה בשטר ואת הפירות מנכסים בני חורין ולא ממשועבדים ובגמ׳ים מפרש טעמא. וכן לשבח קרקעות אם השביחה הלוחח בנטיעת אילנות או טייבה בזבל ודיירה: והמולא מליאה. ומחזירה ובעלים אומרים שלא החזיר כולה לא ישבע: מפני חיקון העולם. ים אכולהו קחי: גבו׳ בדניוק שיימינן. מדחורייתה שאם היתה זיבורית של מזיק כעידית של ניזק אינו מגבהו אלא מזיבורית שלו: **קמשמע לן.** מדרבנן מפני

תיקון העולם שיהו נוהרין מלהזיק דבמזיק שיימינן: מיטב שדהו. של ניזק. השתא משמע שאם שילח בעירו ואכלה ערוגה של בית סאה בשדה חבירו שמין ערוגה יפה שבכל שדה הניזק ונותן לו דמיה ואפילו היתה זו כחושה ולקמן פריך אכל כחושה משלם שמנה: לא בא הכסוב. להחמיר עליו לשלם יותר ממה שהזיק: אלא לגבות לנוקין. שיעור דמי נוקו כמות שהוא: מן העידית. שאם אין לו מעות ורוצה לפרוע לו קרקע בשומא צריך ליתן לו מקרקע מעולה שלו: וקל וחומר להקדש. לקמן יד מפרש: אכל כחושה משלם שמנה. בתמיה: ערוגה בין הערוגות. והיו בהן כחושות ושמנות מעורבות זו אלל זו: ולא ידעינן. איזו: המוליא מהברו עליו הראיה. עליו להביא עדים לברר את הספק. ודאורייתא היא בבבא קמא

הכא

כגון

(דף מו:) מי בעל דברים יגש אליהם (שמות כד) יגיש ראיה אליהם: הכא כמו שאפרש בסמוך ולהכי טעי טפי במילתיה דר' ישמעאל מדברי רבי עקיבא דקאמר ולר^{י.} ישמעאל אכל כחושה משלם שמנה ^ז דמחוך חשובחו של ר"ע משמע ששמע מרבי ישמעאל שבא הכחוב להחמיר על המזיק יותר מתה שהזיק כדפירשנו: רבר ישמעאל אבל שמנה בו'. פירוש גשלתא אכל שתנה תשלם שתנה אלא אכל כחושה אתאי תשלם שתנה א"י. הכי פירושו כיון דבאכל שמנה אינו משלם אלא שמנה כמו שהזיקה ולא קנסינן ליה לשלם יותר ממה שהזיק אם כן כשאכל כחושה נמי לא לקנסיה לשלם שמנה:

מוסף תוספות

א. א"כ כיון דמאונס גמרינן לה. רשנ"ח. ר. כדנפקא לז בריש ב״ק ממיטב, דאתיא תחת נתינה

ישלם כסף. מום' כמונות י. ד"ה הואיל. ג. וכ"ת דמתני' כמ"ד דרבנו, והא. מום' הרא"ש. T. מו העידית. והא דקאמר בגמ', מום' ישים בטן- נמק מנוכותי, די שותיב, אי ביו תוומני במי דיבן, והא היש שיש של מי ביו. כון. הלח"ם, ה. אצ"פ שהפקיצו חכמים כחה. מוס' הלח"ם. 1. לדבר זה להתמיר עלייו. מוס' הלח"ם. אכל כחושה משלם מזיק נמיק שמוד מיוס הלח"ם.

כדכתיב מיטב שדה ומיטב כרמד ישים ועידית היא הנאה שבכל קרקעותיו את כל נאות יעקב (איכה בי בי) תורמא
ית כל עידית יעקב וכל מה שגובה בשומא גובה אלא שיתות אדם רוצה מעט עידית מהרכה זיבורית אבל אם רוצה
ית כל עידית יעקב וכל מה שגובה בשומא גובה אלא שיתות אדם רוצה מעט עידית מהרכה זיבורית אבל אם רוצה
להגבותו מטלטלין מגבהו ממה שהוא רוצה ואפילו סובין כדאמרינן בפ׳ ארובעה אבות נזקין (ב״ק ז.) כסף ישיב ואפילו שוה כסף ואפילו סובין וזהו במטלטלין אבל בקרקע נותן לו מן העידית והרשות ביד המזיק ליתן לו או קרקע או
מטלטלין: וב״ח בבינונית פי׳ בדלית ליה זווי אבל אי אית ליה זווי לא מצי פטר נפשיה לא בקרקע ולא במטלטלין אלא בזווי דדוקא גבי מזיק הוא דאקיל רחמא ישיב לרבות שוה כסף ואפילו סובין אבל גבי ב״ח עבד לוה לאיש מלוה
כדכתבינן בכתובות בפ׳ הכותב (פו.) ובכבא בתרא בפ׳ המוכר בית כור עפר ואי לית ליה זווי ואית ליה מטלטלין ה״נ דלא מצי מגבי ליה קרקע אבל (אית) [אי לית] ליה זווי ולא מטלטלין מיניה ואפילו מן מניה ואפילו מיניה ולא אמרינן מיניה ואפילו מן מלימה דעל כתפיה אלא גבי ב״ח אבל אשה אין דינה אלא מן הקרקע ואפילו מיניה כדכתבינן בפ׳ הכותב וזיבורית. פי׳ כתובת אשה לא גביא אלא מן הקרקע ואפילו מיניה ולא אמרינן מיניה ואפילו מן מלימה ולא אמרינן מיניה ואפילו מן מלימה ולא אמרינן מיניה ואפילו מן מלימה ולא אמרינן מיניה ואפילו מוניה ולא אמרינן מיניה ואפילו מון מיניה ולא אמרינן מיניה ואפילו מן הליה אלא ביר ב״ח אבל אשה אין דינה אלא מן הקרקע ואפילו מיניה ולא אמרינן מיניה ואפילו מן הליק מור מיניה לא אפילו מוניה ולא אמרינן מיניה ואפילו מון מיניה ולא מורינן מיניה ולא אמרינן מיניה ולא מורים מיניה ולא אמרינן מיניה ולא מורינה מידים מידים מידיה מור מידים מידים מורכה מידים מידים מורשה מידים מידים מידים מור מידים מורים מידים מורים מידים מידים מידים מידים מידים מורים מידים מידים מורכה מידים מורים מידים מידים מורכה מורכה מידים מורכה מורכה מור מורכה מורים מורכה מור